

บุงขรรพมก Culex pipiens fatigans Wiedemann

นอกจากจะเป็นบุงที่ก่อให้เกิดความรำคาญแก่คนแล้ว ยังเป็นบุงที่มีความสำคัญทาง
สาธารณสุขชนิดหนึ่งอีกด้วย โดยเป็นพาหะในการนำโรคเขตร้อนมาสู่คน (Chow
and Thevasagayum (1957) บุงชนิดนี้มีการแพร่กระจายทั่วไปในประเทศที่
อยู่ทางเขตร้อนและเขตอบอุ่น (Sasa, Kurihara และ Harinasuta (1965)
ทั้งนี้เนื่องจาก Culex pipiens fatigans มีวงจรชีวิตสั้น บุงตัวเมียตัวหนึ่ง
มีความสามารถในการวางไข่ได้ครั้งละจำนวนมากในที่ที่มีน้ำเน่าซึ่งอยู่ทุกแห่ง จาก
รายงานของ Bram (1967) กล่าวว่าบุงชนิดนี้มีการแพร่กระจายอยู่ทั่วประเทศไทย

เนื่องจาก Culex pipiens fatigans เป็นบุงที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับ
กับชีวิตประจำวันของคนทั่วไปมากที่สุดเมื่อเทียบกับบุงชนิดอื่น และนับวันจะทวีจำนวนเพิ่ม
มากขึ้นทุกที นักวิทยาศาสตร์หลายท่านได้พยายามศึกษาค้นหาวิธีการที่จะกำจัดบุงชนิดนี้ให้
หมดสิ้นไป โดยการใช้อายาฆ่าแมลง (Insecticides) หลายชนิดทั้งประเภท
Chlorinated hydrocarbons, Organophosphates และ Carbamates
(Toppozoda, Madi และ Eldefrawi (1969) ผลปรากฏว่าบุงชนิดนี้
สามารถสร้างภูมิต้านทานต่อยาฆ่าแมลงดังกล่าว นอกจากนี้ Hafez,
Aboul-Nasr และ Salama (1970) ได้ทดลองวิธีใช้สารเคมีให้แมลงเป็นหมัน
(chemosterilant) โดยใช้อี metepa ผสมกับอาหารของบุงนี้ ซึ่งปรากฏว่า
ได้ผลดี

นอกจากวิธีที่กล่าวมาแล้วนั้น การใช้รังสีในการกำจัดแมลงก็เป็นวิธีหนึ่ง
ที่ได้รับความสนใจไม่น้อย โดยที่นักวิทยาศาสตร์หลายท่านได้พบความสำเร็จในการทำให้
ให้แมลงบางชนิดเป็นหมัน เช่น Bushland และ Hopkins ทดลองกับ

screw-worm ในปี 1953 และ Macfarlane ทดลองกับ Queensland fruit fly [*Strumeta tryoni* (Froggatt)] ในปี 1966 สำหรับการใช้รังสีแกมมาอาบ *Culex pipiens fatigans* ระยะเวลาต่าง ๆ ในการทดลองครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการศึกษาให้ทราบถึงผลของรังสีที่มีต่อการเจริญเติบโตของบุง รวมทั้งการศึกษาให้ทราบถึงปริมาณการฟักของไข่อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอาบรังสีในระยะเวลาต่าง ๆ ของบุงด้วย ผลของการศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะ เป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจงานทางด้านการปราบยุงควยรังสี นำไปศึกษาเปลี่ยนแปลงค้นคว้าเพิ่มเติมให้ได้รับประโยชน์ยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต